

Nem álmok a szegedi egyetemi tervek

Projektalapon működő, rugalmas szerkezeti egységekre van szükségünk, ám biztosítanunk kell az interdiszciplináris kutatások háttérét is. A helyi és nemzeti identitás megőrzése mellett célunk, hogy a legtöbb képzés elérhetővé váljon a külföldi hallgatók számára is – mondta lapunknak Zakar Péter rektorhelyettes.

[→ Belföld 4. oldal](#)

Zakar Péter: A helyi és nemzeti identitás őrzése mellett állandó cél a nemzetköziesítés és az, hogy a lehető legtöbb képzés váljon elérhetővé a külföldi diákok számára is

Kulcskérdés, hogyan tudjuk kiszolgálni hallgatókat egészségügyi, lakhatási, sport vagy kulturális szempontból – véli a rektorhelyettes

Szerkezeti átalakítások a szegedi egyetemen

Vitéz Anita

Projektalapon működő, rugalmas szerkezeti egységekre van szükségünk, miközben biztosítanunk kell az egyre jelentősebb mértékű interdiszciplináris kutatások háttérét is – mondta lapunknak Zakar Péter történéssz, a Szegedi Tudományegyetem nyáron kinevezett rektorhelyettese. Az oktatóval az egyetem programjairól, jelenlegi helyzetéről, valamint átalakítási terveiről beszélgettünk.

– Ennek a félévnek a szabadegyetemi témája a nemzeti nevelés, a szegedi egyetemi identitás erősítése. Honnan jött az ötlet?

– A Szegedi Tudományegyetemnek (SZTE) már a fekvése miatt is fontos a téma, hiszen a határ mellett élünk. A határ negyven évig elválasztott bennünket, a város elvesztette vonzáskörzetének jelentős részét, ez pedig komoly hátrányt jelentett. Ugyanakkor ezen események következtében költözött 1921-ben Szegedre a Ferenc József Tudományegyetem. Ma a hallgatók körében érzékelhető, hogy sokan nem ismerik sem az intézményt, sem a várost, ahová járnak.

– Milyen koncepciók része az SZTE Szabadegyetem?

– Az előadást általánosan fölvehető kurzusként is meghirdettük, fő célunk, hogy a hallgatók benyomást szerezzenek az intézményről, ahová járnak, megismerjék azt, hogyan költözik ezer szállal a határon túli magyarsághoz, és milyen jelentős személyiségek alakították az egyetem életét mostanáig. A szabadegyetemen kívül ezt a célt szolgálja a rektori hivatalban fölállítandó állandó kiállítás is, amely Szeged irodalmi életét mutatja be a dualizmus korától napjainkig, hogy a jól ismert, városához köthető írók például Móra Ferenc mellett mások is be tudjuk mutatni. Ezen túlmenően rendszeresen írunk ki pályázatokat történelmi és irodalmi témákban is.

– A nemzetről való gondolkodáshoz közös fogalmakra, közös nyelvre, de legáltalában valamiféle közös alapra van szükség. Mivel járulhat hozzá egy tízenként karrai működő egyetem életéhez egy félévi identitásörzés?

– Általános probléma, hogy a tudósok könnyen saját tudományágukba zárkóznak. Ugyanakkor azt is tapasztalom, hogy azok a kollégák, akik elkalandoznak más területekre is, sokkal jobb eredményeket érnek el. Ezeknek az előadásoknak az a célja, hogy felhívják a figyelmet arra, hogy közös örökséggel rendelkezünk. Szélesíti a hallgatói kört az is, hogy az előadásokat minden esetben műsorára tűzi a Szeged TV, így maga a program és az átadandó ismeret is kilep az egyetem falai közül.

– Bíró Zoltán, a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archivum főigazgatója mondja nem régen, hogy szükség van arra, hogy a fiatal generáció a nemzeti értékek mentén nemzedékké szerveződjön. Milyen a hallgatók közösségi élete Szegeden?

– Vannak hallgatói önképzőkörök és tehetséggondozó fórumok, ezek egy része kifejezetten kapcsolódik is a szóban forgó előadásokhoz. A lehetőség tehát adott, sőt, a közeljövőben épp Bíró Zoltán lesz a Móra Ferenc Szakkollegium

vendége. Adhatunk fogalmi támpontokat és lehetőségeket a nemzedékké váláshoz, de ezt a küzdelmet minden nemzedéknek magának kell megvívnia. Szerintem a mai, virtuális világban mindez nem mehet végbe úgy, mint korábban: az egyetemek globális világban élnek, egy nemzetközi oktatási piac részei. A Szegedi Tudományegyetem huszonegyezer hallgatójának tizenöt százaléka is külföldi. A helyi és nemzeti identitás őrzésével és erősítésével párhuzamosan folyamatos célunk a nemzetköziesítés, az, hogy a lehető legtöbb képzést elérhetővé tegyük a külföldi hallgatók számára is.

– Az egyetemek világa mindig is nemzetközi volt.

– Éppen ezért fontos, hogy szilárdan gyökerezzünk a magyar hagyományokban és mind abban, ami ebből táplálkozik. A sokféleség attól értékes, hogy mindenki bele tud tenni valami egyedit, sajátosat a közösbe. Mit érünk, ha ugyanazt főzünk, mint a franciák, vagy ugyanúgy szórakozunk, mint a németek? Közébe, de a saját kultúránkat nekünk kell ápolnunk.

– Milyen nemzetközi kapcsolatait vannak az egyetemnek?

– Több mint ötszáz egyetemmel van megállapodásunk Európából és a tengeren túlről. Erősek a Kárpát-medencei kapcsolataink is: jogi karunk az Újvidéki Egyetemmel közösen indított posztgraduális képzést, a Pedagógusképző Kar pedig a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel működik együtt. Ezek a kapcsolatok elsősorban az intézmény nemzetközi beágyazódását szolgálják, ezért főként azok a karok és szakok kapnak hangsúlyt, amelyek kicsit túlmutatnak a magyar piacon. A nálunk meglévő lézertechnológia (ELI – Extreme Light Infrastructure) és az ahhoz kapcsolódó Science Park például nem csak az oktatási és a tudományos világ érdeklődését keltette föl, hanem a gazdasági szereplőket is. Ez maga után vonja azt is, hogy az alkalmazott kutatások szerepe megnő. Az egyetemnek keresnie is kell azokat a lehetőségeket és területeket, amivel a térség gazdasági motorjává válhat, hasonlóan ahhoz, mint ahogy Debrecenben most beköltözik a BMW.

– Mi lehetne Szeged „BMW-je”?

– Az egyetem leghangosyosabb területe az egészségügy, ezért úgy gondolom, az egészségügyi szolgáltatói párral összefüggő beruházás lehetne az, amely a térségben húzó ágazat lehetne. Példaként említhetném a gyógyszeripari kutatásokat vagy a már említett ELI-t. A Szegedi Tudományegyetem egyik sajátossága, hogy teljes egészségügyi vertikummal rendelkezik, és ez jelentős erőt képvisel. Az már más kérdés, hogy mindez úgy született, hogy Szeged város nem akarta fönttartani a kórházat, ezért az intézményt „átadták” egyetemnek.

– Nemrég nevezték ki az SZTE új vezetését. Milyen az egyetem általános helyzete?

– Július elsejével lépett rektori hivatalába Rovó László orvosprofesszor, akinek fő célja, hogy a Szegedi Tudományegyetemet a rendkívül erős nemzetközi versenyben jobb helyezéshez juttassa. Van olyan nemzetközi intézményi rangsor (QS), amely szerint ez a legjobb

„Fontos, hogy eltűnjenek a párhuzamosságok, és lépéseket kell tenni annak érdekében is, hogy egyre több nemzetközileg elismert szakember válassza munkahelyének a Szegedi Tudományegyetemet”

Fotó: Bodnár Patrícia

egyetem ma Magyarországon. Az eredmény értékelése nézőpont kérdése, hiszen mi a legjobb ötszáz egyetembe kerültünk csak be hazánkban egyedülként, a többi még az ötszázba sem. Célunk világos: olyan fejlesztéseket kell végrehajtani, hogy az egyetem a nemzetközi rangsorokban előre lépjen.

– Milyen módon lehet ezt elősegíteni?

– Elindítottunk egy felmérést, amely pillanatfelvételtként átfogó képet ad az összes kar helyzetéről: ki mennyit oktat, kutat, vagy adott esetben gyógyít. Ez legalább számszerűsíthető jövő ilyen korra, hogy előre léptünk-e egy év alatt? A második lépés egy teljes struktúraváltás lesz. A Szegedi Tudományegyetem a többi magyar felsőoktatási intézményhez hasonlóan hagyományos, és kissé elavult szerkezeti: karok, intézetek és tanszékek működnek, de ma már olyan világban élünk, amikor nagyobb rugalmasságra van szükség. Ez a strukturális átalakulás nem lesz könnyű, de megspórolhatóan.

– Mi hiányzik hozzá?

– Mindenekelőtt biztosítanunk kell azokat a forrásokat, amelyek a hatékonyabb infrastruktúra kiépítését elősegítik. A kormányzati és az uniós támogatásnak köszönhetően például hárommilliárd forintból fog megújulni a Zeneművészeti Karunk épülete, de egymilliárdos kormányzati támogatást kap a Fül- Orr- Gégészeti és Fej- Nyaksebészeti Klinika épülete is. A betegek irányításával kapcsolatos beruházások, a Fogorvostudományi Kar felújítása, a Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermek Egészségügyi Központ, különösen a sürgősségi osztály megújítása és rehabilitációja mind-mind szükséges az átalakításhoz, és a fejlesztések növelik majd az ellátás színvonalát is. Hosszú távon azonban az a legfontosabb, hogy úgy kell kanalizálni a rendelkezésre álló forrásokat, hogy az a szerkezetváltást szolgálja.

– Milyen az ideális szerkezet?

– Fontos, hogy eltűnjenek a párhuzamosságok. Ma több helyen is van kémiaoktatás, pedig hatékonyabb lenne, ha összevonnánk, és ugyanez vonatkozik a tanárképzésre is. Össze kell csiszolnunk az egyetem szerkezetét úgy, hogy racionálisabban működjön. Projekt alapon működő, rugalmas szerkezeti egységekre van szükségünk. Biztosítanunk kell az egyre jelentősebb mértékű interdiszciplináris kutatások háttérét is. Lépéseket kell tennünk annak érdekében is, hogy egyre több nemzetközileg elismert szakember válassza munkahelyének a Szegedi Tudományegyetemet.

– Tudna példát mondani a változtatásokról?

– Az egyetem számára kulcskérdés, hogyan tudja a hallgatóit megszolgálni egészségügyi, lakhatási, sport vagy kulturális szempontból. Fejlesztésre szorulnak a kollégiumaink, az informatikai rendszerünk, lehetne erősíteni a hallgatók bevonását az egyetemi életbe. Idén először fordult elő, hogy volt forrárdórtunk az egyetemi jelentkezéskor. A gimnazisták felhívhattak egy-egy hallgatót, hogy első kézből kapjanak információkat az adott szakról. Az egyetem helyzetének javításában valamennyi egyetemi polgárnak közre kell működnie.

– Hányan jelentkeznek az intézménybe?

– Idén állt meg az a hallgatói létszámszökkenés, ami az előző években tapasztalható volt. Most huszonegyezer fő körül stabilizálódott a helyzet. Dolgozunk különböző ösztöndíjok kialakításán is, hogy a Szegedi Tudományegyetem akár más rangos, külföldi felsőoktatási intézménnyel is versenyképes lehessen. A hazai jelentkezők számára pedig bevezettük a „Start Ösztöndíjprogram”-ot, olyan végzős gimnazistáknak, akik első helyen jelölték meg az intézményünket. Ha felveszik őket, akkor már az első félév során ösztöndíjat kapnak, ez pedig reményeink szerint hosszú távon a hallgatók helyben tartását szolgálja. ■